

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 17:30

יציאת השבת: 18:26

י"ט אדר תשע"ז

גיליון מס' 309

שאל אביך וירגודך

שאלות ותשובות על הפרשה

עונג שבת

מעלת השבת

ביה"כ התקבצו בביהכנ"ס ברוסיה כל עשירי היהודים. כפי הנהוג נערכה מכירה של כל מצוות החג. ולקראת צאת היום הקדוש מכרו גם את פתיחת ארון הקודש של תפילת הנעילה שהיא חותמת היום. המכירה התחילה בחמש מאות רובל כראוי וכיאה לעשירים ברמתם. וכך היו העשירים מעלים את הסכומים כל אחד לפי רמת עושרו, עד שהברון גינזבורג שהיה מפורסם כעשיר מופלג, הציע אלפיים רובל עבור הזכות ל'פתיחת הנעילה'...

הברון פולק - יהודי שפקד את ביהכנ"ס רק בימים נוראים, כאשר שמע את הסכום שאמר הברון גינזבורג, העלה מיד לאלפיים חמש מאות רובל - סכום עתק, וזכה בפתיחת היכל הקודש.

כאשר הודיעו לו על דבר זכייתו, שאל את שכנו שישב לצידו: "אמור לי, מהי 'פתיחה של נעילה'?"

תמה שכנו: "וכי אתה נותן סכום רב על דבר שכלל אינך יודע על מה ולמה?"

ענה לו הברון פולק: "אכן איני יודע מהי 'פתיחה של נעילה', אך אם הברון גינזבורג - אדם שמבין בעסקים ויודע טיבה של סחורה הציע על זה אלפיים רובל, כנראה דבר יקר-ערך הוא שכדאי לשלם עליו גם אלפיים חמש מאות רובל..." (זהב משבא')

כשעלה משה רבינו לקבל את התורה אמר לו הקב"ה: "מתנה טובה יש לי בבית גנני - שבת שמה, ואני מבקש לתת אותה לישראל - לך והודיעם..." (שבת י) מדוע צריך הקב"ה להודיע על שמירת השבת? הרי היא תינתן לעמ"י עם כל התורה כולה? אלא שהשבת היא מתנה מיוחדת ולכן, הוא מצווה את משה להודיע על המתנה הזו לעמ"י, להודיע מה טיבה כדי שלא יזלזלו בה - שידעו מה סגולותיה ומה שכרה.

אמר ר' חייא אמר ר' יוחנן: "כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש - מוחלים לו" (שבת קי"ח). מעלתה של השבת לא ניתנת לתאור במילים, אשריו מי שזוכה לשמור אותה. "לקראת שבת לכו ונלכה כי היא מקור הברכה..." (לכה דודי) חיזוק יומי

1. איזו מילה נקראת מהתחלה לסוף וההיפך ומה זה בא לרמז? (ל', י"ב בעל הטורים)
המילה "ונתנו", ללמדנו שכל מה שהאדם נותן לצדקה יחזור אליו ולא יחסר לו כלום.
2. "זה יתנו... עשרים גרה" מה פירוש המילה "גרה"? (ל', י"ג רש"י)
גרה לשון מעות, כל אחד נתן עשרה גרה שזה מחצית השקל של עשרים גרה.

מזהב טהור מזוקק, ואין הכוונה שהזהב טהור מטומאה.

10. מדוע נסמך עניין שמירת השבת לעניין מלאכת המשכן? (ל"א, י"ג רש"י)

ללמד שאע"פ שיהיו רדופין וזריזין בזריזות מלאכת המשכן, ידעו שאין לדחות את השבת מפני מלאכה זו.

11. מניין למדנו בפרשה שאין מוקדם ומאוחר בתורה? (ל"א, י"ח רש"י)

שמעשה העגל קדם למלאכת המשכן ובפרשה נכתבה מלאכת המשכן לפני מעשה העגל.

12. מה ביקשו העם מאהרון כשראו שמה בושש לבוא? (ל"ב, א')
"קום עשה לנו אלוהים אשר ילכו לפנינו".

3. מאיזה גיל מצווים בני לתת תרומת מחצית השקל? (ל', י"ד)
מבן 20 שנה ומעלה, כל יוצא צבא.

4. מהי קידה? (ל', כ"ד רש"י)
שם של שורש עשב ובלשון חכמים-קציעה.

5. איזה סם מסמני הקטורת ריחו רע ומה זה בא לרמז? (ל', ל"ד רש"י ושפתי חכמים)

החלבנה ריחה רע ומנה אותה בין הקטורת, לומר שפושעי ישראל יהיו נמנין עמנו בתפילה. שה' יראה שגם אלה חוזרים בתשובה וירחם עלינו.

6. מה עונשו של אדם שעשה קטורת להריח בה? (ל', ל"ח)
איש אשר יעשה קטורת להריח בה ונכרת מעמיו.

30 יום קודם הפסח דורשין בהלכות החג...

סיפר מו"ר מרן הרב אליהו זצ"ל בעצמו:

פעם ערכת חופה וקידושין בחתונה של אחינו האשכנזים, ובין הנוכחים היו כמה אדמו"רים ורבנים, וזרקו שם חיטים על החתן והכלה וגם עלי זרקו. חיטה אחת נפלה לתוך הקפלים שבכובע שעל ראשי. מיד הוצאתי אותה, שכן כך כתוב בהלכה, ששלושים יום לפני הפסח שואלים ודורשים בהלכות הפסח. ובימים אלו צריך

לא להניח חמץ במקום שעלול לשכוח אותו, לכן צריך כבר עכשיו להוציא את החיטים הללו מהמקום שאליו הם נפלו.

אמרתי לאדמו"רים שנכחו שם שבערב פסח יבדקו את השטריימל שלהם מחמץ, שמא נפלו בתוכו חיטים. אדמו"ר אחד לא שמע לדבריי וחשב שהם חומרה מיותרת. בליל פסח בעודו יושב ליד השולחן, מתנענע ואומר: "מה נשתנה הלילה הזה", נפלה חיטה אחת מהשטריימל שעל ראשו על השולחן, הישר אל תוך צלחת המרק שאכל ממנה.

הזדעזע האדמו"ר מהחמץ שעל שולחנו, ואמר: "זוהי הקללה של הרב מרדכי אליהו שקילל אותי".

באו אלי חסידי אותו אדמו"ר וסיפרו לי מה אירע, כביכול, מהקללה שלי. אמרתי להם: אני למדתי מהבבא סאלי זיע"א רק לברך ולא לקלל. התקלה הזאת צריכה ללמד את כולנו לקיים את ההלכה שכתובה בשולחן ערוך, בלי הנחות.

מתוך האתר של הרב מרדכי אליהו זצ"ל

13. מדוע ביקש מהם אהרון דווקא את תכשיטי הנשים ומה קרה באמת? (ל"ב, ב' רש"י)
אהרון אמר בליבו שהנשים והילדים חסים על תכשיטיהם ועד שיסכימו להביאם משה כבר יגיע, אך הגברים לא המתינו ופרקו מעל עצמם.

14. ה' אמר למשה "לך רד" למה התכוון ומדוע? (ל"ב, ז' רש"י)
לך רד מגדולתך, כי את הגדולה נתתי לך בשבילם אך הם חטאו בעגל.

כיון שהלוחות הראשונים ניתנו בקולות ובהתקלות של העם ואז שלטה בהן עין רעה, לכן אין לך יפה מן הצניעות.

15. מה הקושי והתירוץ במילים "ועתה הניחה לי...ואכלם?" (ל"ב, י' רש"י)
הקושי: לא שמענו שמה התפלל עליהם, אז מדוע ה' אומר לו הניחה לי?

20. מדוע נאמר בי"ג מידות הרחמים פעמיים ה', ה' (ל"ד, ו' רש"י)
מידת הרחמים היא אחת לפני החטא ואחת לאחר שיחטא וישוב בתשובה.

16. א. מי אמר "מי לה' אלי" ומי בא אליו? (ל"ב, כ"ו רש"י)
ב. מי עוד אמר זאת?
א. משה אמר זאת ובני לוי נאספו אליו שלא חטאו בעגל.
ב. מתתיהו כהן גדול כשנלחם ביוונים.

21. מהו מסווה, מתי היה משה שם אותו ומתי מורידו? (ל"ד, ל"ג רש"י)
מסווה הוא בגד הניתן כלפי הפרצוף. כשמה דיבר עם ה' הסיר את המסווה מפני כבוד השכינה. כשדיבר עם בני את דברי ה' היה בלי המסווה וכשסיים לדבר שם אותו שלא יהנו מזיו פניו.

הלימוד בעלון מוקדש

לרפואתם השלמה והמהירה של אלוועי בן אורטל,

נעם אלעד דרור בן אביטה יוכבד רבקה נ"י

לעילוי נשמת יצחק בן וירג'ניה בן יהושע (פייג) ז"ל